

לימוד היומי דקה ליתנו

יום	יום לחודש	יום מזהר	ליקוטי הלכות	ליקוטי מוה"ר	משנה ברורה	חיי מוה"ר	שולחן ערוך
שבת	כ"ב	קד:	רלג	חורה	רפז-רפח	ט"ז	
א	כ"ג	קה:	רלד	קוט:	רפז-רצ	י"א י"ב	
ב	כ"ד	קה:	רלה	קב:	רצא-רצב	י"ג י"ד	
ג	כ"ה	קו:	רלו	קב:	רצג-רצד	ט"ו ט"ז	
ד	כ"ו	קו:	רלז	קבא:	רצח-רצו	י"ז י"ח	
ה	כ"ז	קז:	רלח	קבא:	רצח-רצז	י"ט כ'	
ו	כ"ח	קז:	רלט	חורה	רצט-ש	כ"א כ"ב	

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

411 | פרשת ויקהל | כ"ב אדר תשפ"ה

דבר המערכת

"על הכל ה' אלוקינו אנחנו מודים לך" - קשה להחליט ממה להתחיל; הלב גואה בשבח והודאה על כל החסד המופלא והנשגב שזכינו לו בימי הפורים הקדושים והנשגבים שעברו עלינו לטובה, כאשר זכינו כל בני הקהילה בירושלים ובבית שמש לחטוף את שורש כל ההתחלות הטובות המתגלה בפורים, יחד, בדיבוק חברים, באהבת אחים, בשמחה מרוממת ומופלאה, בדיבורי אמונה והתחדשות לדבקה בה' ובצדיקיו ולהתגבר מעתה מחדש על קליפת המן עמלק הצר הצורר העומד ומתחדש עלינו מאז ועד עתה.

במיוחד הועלה על נס בתוך משתה היין יקרת מעלת רוב בני הקהילה שזכו להיות 'בני חורין' ממלאך המות הטכנולוגי, אשר קיבלו על נפשם דברי שלום ואמת להתנזר כליל מכל מגע וקשר לאינטרנט הארור. הם הם הלוחמים בעמלק אשר קרן וטימאך חלילה, ובזכותם אנו קיימים, כה לחי!

יצוינו גם מגביות הצדקה המיוחדות בבתי המדרשות דקה ליתנו בבי"ש ובירושלים, בהם חולקו בס"ד רבבות אלפי שקלים לצרכי עניי קהילתנו. קשה להאמין איך ציבור שרובו בני תורה עניים ודלים כשלעצמם, פתחו את הכיס התלוי בלב ופיזרו בכל לב ונפש למען אחיהם הנצרכים. אין ספק שצדקה מופלאה זו היא 'התחלה לכל ההתחלות' [ראה ליקו"מ ח"ב ד'] כשנעשית ביום ההתחלות של פורים, כוחה יפה פי כמה להתחיל התחלה חדשה של התקרבות שמחה, והארת פנים.

מה עצום הוא האוצר שזכינו לו; כל מילה מהמגילה הקדושה, כל רצון וכל השתוקקות, כל פרוטה ועשייה לצדקה, כל המחאת כף ותנועת ריקוד ומילתא דשטותא, כל נקודה מסעדות היום ומשתה היין, כולם עומדים חיים וקיימים ועתה, כשהתמלאנו בכל הכוחות המחודשים הללו, הגיעה העת לצאת מחדש למלחמה ביתר שאת וביתר עוז בעמלק וחבר מרעיו, בתקוה טובה וברוח חדשה.

קדושת ימים אלו יחקקו בנו לעד. "ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם".

העורכים

לְטַהֵר טְמֵאִים בְּאוֹר קָדוֹשׁ

אבל איך עושים זאת? איך עוצמים את העיניים ומתמסרים לאמונה המנוגדת הזאת, מבלי שאחד זיקק לחברו; שההתעוררות לא תסתור להתחזקות וכן להיפך. סוף סוף אנחנו בני אדם, והמח הקטן שלנו אינו מכיל את הניגוד העצום הזה?!

ובכן, על כך מלמדנו רבי נתן (ליקוטי הלכות, נפילת אפיים ד, יח ואילך), שזהו אכן אחד מפלאי הכוחות של 'פרה אדומה' - ובימינו, הכח של 'ונשלמה פרים שפתינו' על ידי קריאת פרשת פרה אדומה - אשר מצוה זו נועדה לקדש את מוחנו ושכלנו שיוכלו להשיג השגה עליונה מנוגדת שכזו ותתיישב על לבנו באופן פלאי.

עמלק, כידוע, חוקר על פי השכל האנושי על התורה ועל דרכי ה'. בכך הוא מנתק חלילה מאמונה ומשמחת המצוות, ואף גם גורם לקלקול זה שהאדם ירצה לתפוס בשכלו המגושם ניגוד זה שהם 'שני הפכים בנושא אחד' ואז הם יסתרו זה לזה חלילה. אך בכח קדושת מצות פרה אדומה - שנועד להשלים את מחיית עמלק כבכל הארבע פרשיות [ראה ליקוטי הלכות, שחיטה ד-ג] - אנו מתעלים ומקבלים כוחות עליונים וסגוליים ששכלנו יוכל לקבל ניגוד זה מבלי שהאחד יסתור את השני.

והרי לנו תמצית דבריו (שם, נפילת אפיים ד): "עמלק והמן ימ"ש הם בחינת הכפירות והקושיות של המחקרים, שהם עיקר זוהמת הנחש בחינת סטרא דמותא. ועל כן רצה המן בתוקף אחיזתו בכפירות הללו להתגבר להמית ולהשמיד ח"ו את כל ישראל. והשם יתברך בעצמו הפר עצתו וקלקל מחשבתו ומחה אותו מן העולם? ועל כן אחר פורים קוראים מצות פרה אדומה שמטרתה מטומאת מת, כי פרשת פרה הוא בחינת 'אמרת' אחתה והיא רחוקה ממני' כי היא מטרתה של תמאים ומטמאת טהורים, שזה בוודאי אי אפשר להשיג ולהבין בשום דעת אנושי כלל כי הם שני הפכים בנושא אחד, כי כל הקושיות נמשכים על ידי שפגם אדם הראשון באכילת עץ הדעת ועל ידי זה המשיך המיתה והטומאה בעולם ומשם כל ההפכים שבעולם שאי אפשר להשיגם, כי כל הקושיות הם בחינת הפכיים שאי אפשר להבין אלו הקושיות מחמת שלפי דעת אנושי של עכשיו נראים כשני הפכים בנושא אחד, אבל אנו מאמינים שבאמת הכל נכון וצדק ובאמת אינם שני הפכים כלל, רק שמחמת חטא אדם הראשון ומחמת גשמינותו וחטאי עצמנו אי אפשר לנו להבין בשכלנו איך נכללים אלו ההפכים יחד. ועל כן על ידי מצות פרה, שאנו מקיימים מצוותיה אף על פי שיש בה שני הפכים שמטרתה טמאים ומטמאת טהורים, שזה אי אפשר להבין בודאי, ואף על פי כן אנו מקיימים אותה באמונה לבד, על ידי זה אנו ממשכים עלינו אמונה לקיים כל מצוותיו וחוקותיו בלי שום טעם כלל, ועל ידי זה נטהרים מטומאת מת שהוא בחינת החקירות והכפירות".

המשך בעמוד ד'

הוא שמע את דברי החיזוק הנפלאים. אין מה לומר, זה רומם מעט את רוחו הנכאה. אבל כאשר חזרו הנפילות האימות, ושוב ושוב נחבטה נפשו באופן קשה כל כך, הוא לא החזיק מעמד. כמה פעמים אפשר להתחזק כאשר עיניו רואות את גדול שפלותו ועומק טיפופו?! זה לא מתקבל על דעתו...

רבינו הקדוש גדול המחזקים, מעולם לא הקיל בחומרת כל מעשה רע חלילה. אדרבה, הוא 'אוצר של יראת שמים'. ממנו יתד ופינה לקבלת עול והשתעבודות לכל סעיף קטן בשולחן ערוך בלי שום פשרות וויתורים. ויחד עם זאת, הוא אוצר אוצרות החיזוק לכל נפילה חלילה, ואפילו כשהיא מגעת עד שאול תתית ומתחתי.

השכל האנושי לא משיג זאת; אם אכן חמורה כל כך כל נפילה, וההרס שנוצר מכל פגם הוא עד אין תכלית, איך יתכן שעדיין מצפים משהו מלמעלה מפגום ונשחת זה שנפל והרס כל כך?! איך אפשר שהוא אהוב וחביב ויקר כל כך בכל תנועה קלה שמונסה לחוסם ולהתגבר במעט?!

רבי נתן בעצמו כותב על הניגוד שבין שתי אלו, שהיא אכן למעלה מכל הבנה, ולא יתכן לקבל זאת כי אם בעיניים עצומות ובהשלכת השכל העצמי. וכה הם דבריו הקדושים:

"שידע האדם האמת לאמיתו שאינו יודע כלל, כלל כלל לא, רק יתחזק עצמו באמונה הקדושה שקיבלנו מאבותינו הקדושים, ואל יבלבל אותו שום דבר שבעולם. כי אין אנו יודעים כלל, רק כפי שהורו אותנו רבותינו ז"ל. הם אמרו והם אמרו; הם אמרו שצריכין לשבר כל התאוות שבעולם, לא מבעיא עבירה כל שהיא, בוודאי צריכים לברוח ממנה יותר מברוח מן האש, אלא אפילו תאוה בעלמא ושום תנועה שאינה כרוצן הבורא יתברך, צריכין לברוח ולהתרחק ממנה בתכלית הריחוק, כי הוא פוגם מאד בנפש הישראלי ובכל העולמות אלפי אלפים ורבי רבבות התלויים בו. והם אמרו, שאפילו אם עבר האדם מה שעבר, אפילו אם עבר על כל התורה כולה אלפים פעמים ר"ל, אף על פי כן אין שום יאוש בעולם כלל וצריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי ה' יתברך מקבל תענוג ושעשועים מהגורע שבגורעים, אדרבא, זהו עיקר גדולתו יתברך כשהרחוקים מאד מאד ממנו, מודים בו יתברך ומתחזקים באמונה ומודים ומשבחים אותו יתברך" (ליקוטי הלכות, ביצים ה, ג).

רבי נתן מורה לנו שאסור להתבלבל משתי הקצוות הללו, אלא יש לדעת שאין יודעים כלל ולהמשיך באחיזת שתי הקצוות הסותרות לכאורה; מצד אחד לבעור כאש בפחד אימים שלא להיכשל, כי ההרס שנוצר מכל פגם בכל העולמות הוא חמור ביותר. ומאידך, אם נפלו וכשלו חלילה בחמורי חמורות, יש להתעצם בהתחזקות שה' מקבל תענוג מכל זיק של אמונה ועשיה דקדושה.

פניני אור

רבי מאטיל שוחט, הגיה מפליג בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל נֶכֶד מוֹהֲרַנְ"ת, רַבִּי מִיכַל ב"ר יִצְחָק ז"ל, וְאָמַר שְׂרָאִי לְנִסְעֵ אֶלְיָו לְשִׁבְתוֹת כְּדָרְךָ שְׁנוֹסְעִים לְצַדִּיקִים. וְכֵן נִהְגַּ, שְׁהִיָּה נוֹסֵעַ בְּכָל שָׁנָה לְשִׁבְתַּת "פְּרֻשַׁת פְּרָה" אֶל רַבִּי מִיכַל. (שיח שרפי קודש)

לא להתייחס לפניות ומחשבות!

דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה
תמליקה (פרשת פרה)

חיזוק נפלא על ההתמודדות עם המחשבות והפניות בעת התפילה - כתב הגרי"מ שליט"א במכתבו, בקשר לפרשת פרה אדומה. וזה לשונו:

"אי אפשר לילוד אשה להתקרב להשי"ת כי אם שמקודם יהיו לו פניות וגיאיות (כי הם באים בהכרח משמרי המוח כנ"ל) ואעפ"כ יעבוד אז את בוראו. ומה שהקליפות, שהם הפניות והגיאיות, מבלבלים אותו, אין זה ענינו, אלא הוא יעשה את שלו, וממילא הטוב ישאר והרע יתבטל. ושלמות תחפש בעת ההתבודדות, ואז, ג"כ במידה ובהדרגה, תעשה מחאה ותשיח לבך לפני השי"ת על כל זה. ודייקא ע"ז יכולים להתקרב להשי"ת."

ורק לא להטעות את עצמו, אלא לדעת האמת שיש לי גאות ופניות. ואעפ"כ אני צריך להיות בשמחה, כי כן מוכרח להיות, ואי אפשר לגשת אל הקדושה בלי המעבר הזה. והעיקר לדעת שזה דבר פסול אבל אין זה פוסל את התורה והמצוות! כי השי"ת יודע פנימיות נשמת איש הישראלי.

מרבי צדוק מלובלין ראיתי (עי' פרי צדיק לפסח סוף אות כט), שזה מה שהאדם ניצול מכמה עבירות בגלל הגיאיות שבו, וזה החלק הטוב שברע.

מהבעש"ט הק' מובא, שבתחילה אין צריך לעסוק בעבודת ה' בצנעה, ולאט להסתכל על הפניות שנופלים עליהן, כי אם אחר זמן. כי אם יתחיל תיכף להסתתר יהיה זה בבחי' 'מתוך לשמה בא לשלא לשמה... והבן כל דבר לפי הענין. ומהתולדות מובא, שלעסוק בעבודת ה' עם פניות וגיאיות, זה בחי' "מטהר טמאים ומטמא טהורים" (פי' פרשת פרה), כלומר, לאנשים פשוטים זה מטהר, ולאנשים קדושים וצדיקים זה מטמא.

לכן אין ליפול מה שרואים בספרים הקדושים גודל הפגם של פניות, כי הם דבר מעצמם ומדרגתם, ואנו צריכים רק לדעת את כל זה איך שצריכים לעבוד את בוראנו, וכן על מה לצעוק להשי"ת, אבל אין ליפול מזה כלל. ויש לזרוק את השטותים שרוצים לעשות את האדם בעל מדרגה בפעם אחת שהם דברים שצריכים לעמוד עליהם כל הימים, לומר הרבה תהלים וליקוטי תפילות ושיחה בינו לבין קונו.

ורבינו הק' בסי' נ"ה בלק"מ מדבר מתפילה, על הקולות מהקליפות ששומעים בעת התפילה - מביא שם התיקון של סוד פרה אדומה על כל ענין התפילה. וכתב שם שיש קול שמבלבל להאדם, שנקרא "וקול כסיל ברב דברים" - ברוב הנהגות ואמונות כוזבות.

והתיקון לזה, כותב רבינו, היא ה'שחיטה' (מעבודת הפרה האדומה), ומביא מהפסוק: "ושחטה שטים העמיקו". ואמרת ביאור זה, שכל הבלבולים, שאינם אלא שטותים, זה אי אפשר להפטר מהם אלא ע"י בחינה שישוחט אותם, כלומר לא לפחד מהם, וגם לא להתבונן בהם, ולבחור תמיד את הדרך שיש בה יותר חרות המוחין ושמחה, ואילו להפרעות הפנימיות יקדיש זמן מיוחד לשוח עליהם לפני קונו, ובה יוצאים לכל העדות, כי ע"ז נשארים לפחות בן אדם, כי העצבות הורגת את האדם".

הפורים שלי לא היה מוצלח...

שאלה:

זמן רב התכוננתי לפורים, בלימוד ובתפילה ובהשתוקקות, והנה הגיע הפורים ולא עלתה בידי כרצוני. הייתי עייף מאד, וכמעט לא הספקתי לזעוק ולהתפלל. וגם לא הצלחתי לשתות יין ולהשתכר כדבעי, כי שתיתי מעט ותיכף אחר זה נרדמתי עד כמעט סוף היום וכו' וכו'. והדבר שובר את רוחי. אשמח אם תוכלו לחזקני.

תשובה:

קודם כל, כדאי לדעת ולזכור את אשר כתב מוהר"נ"ת, שגם לאחר שחלף הפורים, אנו יכולים וצריכים להתפלל להשם יתברך שיקבל ברחמי את שמחתנו בפורים וכל המצוות של פורים, כאילו קיימנו אותם בכל פרטיהם ודקדוקיהם וכוונותיהם, וימשיך עלינו כל הקדושות והאורות הנמשכים ע"י הפורים.

וכלשונו במכתבו לבנו, ביום ח"י אדר, כמה ימים אחר פורים:

"ויכתוב לי אם היה שמח בפורים כראוי. ואיך שהיה, צריכי עתה לבקש ולהתפלל להשם יתברך שיקבל שמחתנו של פורים עם כל המצוות של פורים כאילו קיימנום כראוי בכל פרטיהם וכו', עד שנזכה על ידי זה לקדושת וטהרת הפרה אדומה וכו' לטהרנו מטומאת מת, למען נזכה להיות טהורים לקרבן פסח ולהיות נזהרים ונשמרים על ידי זה ממשוה חמץ בגשמיות ורוחניות, וניזהר מאד מלהחמץ המח חס ושלום במחשבות רעות וזרות חס ושלום, לקיים 'גער חית קנה', עד שנשוב מחמץ למצה, מח"ת לה"א, ממות לחיים" (עלים לתרופה, מכתב מיום ב' שמיני תר"א).

הרי לנו שכשם שאנו עוסקים להתפלל ולבקש על קדושת פורים, לפני בוא הפורים, כך גם לאחר הפורים אפשר וצריך להתפלל, ש"איך שהיה" - גם אם לא זכינו לשמוח כראוי בפורים - יקבל ה' ברחמי את הפורים שלנו וימשיך עלינו טהרתו וקדושתו.

ועתה לגופם של דברים, נענה ונאמר בקצרה:

יש לדעת שעצם הרגשה זו - שמחמת שהאדם רואה שהמצוות ש"קיים אינם כראוי, מחמת זה אין לו בהם שמחה - היא עצמה נובעת מקליפת עמלק.

שכן, עמלק רוצה להחליש אמונתנו ושמחתנו בקיום המצוות המעשיות, כמבואר באריכות בתורה י"ט שבליקוטי מוהר"ן תניינא, אשר תורה זו קשורה ושייכת ל"מעשה מחכם ותם" שבספורי מעשיות (כמבואר שם אחר המעשה).

כי עמלק הוא ה"חכם" שבספורי מעשיות, שמכניס באדם בכל תהיה לו שמחה ותענוג מעבודתו ומצוותיו. וגם כשהאדם זוכה לקיים מצוות קדושות ונוראות, אעפ"כ הוא מוצא בהם תמיד חסרון ומום, ואין לו שום חיות ותענוג. עד שמחמת זה הוא הולך ומידרדר לכפירות גמורות, עד שנופל לתוך הרפש והטיט של כוחות הטומאה רח"ל.

ולעומתו, אנחנו בני ישראל, אנו צאצאיו של יעקב איש "תם",

המכניס בנו אמונה שלימה להאמין בכל עוז ביקר תפארת מצוותינו ועבודתנו, ומלמדנו להתפאר ולשמוח ולהתענג בכל דבר שבקדושה. ודווקא על ידי זה זוכים לעלות ולהתעלות עד אין שיעור.

וכמו שמספר לנו רבינו שם על התם, בזה הלשון:

"כִּשְׁהָיָה גֹמֵר הַמְּנַעַל, וְיָמֵן הַסֶּהָם הִיא לוֹ ג' קְצוּת, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל הָאֲמֵנוֹת בְּשִׁלְמוֹת כִּנְ"ל, הִיא לֹקַח הַמְּנַעַל בְּיָדוֹ, וְהִיא מִשְׁבַּח אוֹתוֹ מְאֹד וְהִיא מִתְעַנֵּג מְאֹד מִמֶּנּוּ, וְהִיא אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי כְּמָה יָפָה וְנִפְלָא הַמְּנַעַל הַזֶּה! כְּמָה מְתוֹק הַמְּנַעַל הַזֶּה! כְּמָה מְנַעַל שֶׁל דָּבֶשׁ וְצֹקִיר הַמְּנַעַל הַזֶּה! וְהִיתָה שׁוֹאֵלֶת אוֹתוֹ: אִם יִכֶּן מִפְּנֵי מָה שְׁאָרֵי רִצְעָנִים נוֹטְלִים ג' וְהוֹבִים בְּעַד זֶה מְנַעְלִים וְאֵתָה לֹקַח רַק חֲצֵי טְאֵלִיר (הַיְנוּ זְהוּב וְחֲצֵי)? הַשִּׁיב לָהּ: מַה לִּי בָּזָה? זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי! וְעוֹד לְמָה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאֲחֵרִים? הֲלֹא נִתְחַיל לְחֹשֶׁב כְּמָה וְכְמָה אֲנִי מְרֹיֵחַ בְּמִנְעַל זֶה מִיָּד לְיָד: הַעוֹר הוּא בְּכָה, הַיָּצֵף וְהַחוּטִים וְכוּ' בְּכָה, וְשְׁאָרֵי דְבָרִים כִּיּוֹצֵא בָּזָה בְּכָה, לֹא־פָקִים בְּכָה; וְעֵתָה אֲנִי מְרֹיֵחַ מִיָּד לְיָד עֲשָׂרָה גְדוּלִים, וְמָה אֲכַפֵּת לִי רֶוַח כְּזֶה מִיָּד לְיָד?! וְהִיא רַק מְלֵא שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ תְּמִיד".

ומכך אנו למדים הדרכה למעשה:

שאחר שזכינו לקיים את מצוות הפורים [וכן שאר כל מצוה ודבר שבקדושה], גם אם לא יצא מושלם ומוצלח, והוא כמו נעל עם ג' קצוות - עלינו לקחת את המצווה בידינו ולפאר ולשבח אותה בפה מלא: "כמה יפה ונפלא הפורים הזה, כמה מתוק הפורים הזה, כמה פורים של דבש וצוקער הפורים הזה".

גם אם כשאנו משבחים ומפארים את המצוה, עולים לנו בלבנו מחשבות וטעות: "אם כן, מפני מה אחרים היה להם פורים מאיר יותר" וכדומה - עלינו לענות בעוז ותעצומות: "מה לי בזה? זה מעשה שלו וזה מעשה שלי!". אני יש לי את הפורים שלי, ובו אני שמח. ואין אני עורך השוואות עם מצוותיהם ועבודותיהם של אחרים.

ועלינו לחשב: מה השקענו בפורים [ובשאר כל מצוה] ומה הרווחנו... שה"כ השקענו כמה מאות שקלים למתנות לאביונים ומשלוח מנות וקניית יין וכיו"ב, וקיבלנו תמורת זה ריווח עצום של מצוות קדושות ונוראות!

"וְכַאֲשֶׁר הוֹדִיעֵנו אֲדָמוֹר י"ז ל' בְּהַמְעֵשֶׂה שֶׁל הַתָּם הַקָּדוֹשׁ מִה שְׂפָכָה עַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת (על-ידי שְׂהֵיָה שְׂמַח בְּתַפְלוֹתָ אֵף עַל פִּי שְׁלֵא הִיָּתָה כְּרֵאוֹ וְכֵן בְּכָל נִקְדָּה וְנִטְבָּה כְּמִנְיָן שֶׁם) לְתַכְלִית תַּכְלִית הַמְעֵלָה וְהַשְּׂלֵמוֹת, לְנִבְאוֹת פְּנִים בְּפָנִים, וְלִהְבִּיט בְּתַמוֹנַת ה' כְּבִיכּוֹל וְלִהְיוֹת מְנַהֵיג עַל כָּל הַמְּנַהֲיָגִים, כְּמִנְיָן כָּל זֶה בְּהִישׁוּחֵת שְׂאֵחַר הַמְעֵשֶׂה הַזֹּאת. וְכָל זֶה סֵפֶר לָנוּ אֲדָמוֹר י"ז ל' לְמַעַן דַּעַת כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֵיךְ שְׁעוֹבֵר עָלָיו יֵשׁ וְיֵשׁ בִּיקְלָתוֹ לְזִכּוֹת לְכָל זֶה אִם יִלְךְ גַּם הוּא בְּדֶרֶךְ הַזֶּה" (מכוכי אור, ששון ושמחה, הערה ג).

פנינים מאירים וחיידושים מהזרמים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימתו של הגרי"ם שכמעט שליט"א אשר ציין והשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

פרשת ויקהל

הצדיק האמיתי צריך לקשר את עצמו עם כלל ישראל

מאחר שאפילו המדריגות התחתונות נבראו באותיות התורה וכו' שזהו עיקר עבודה השלימה שיתעלו למעלה כל המדריגות התחתונות. [הוספת הגרי"מ - מתאים למה שאמר רבינו בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה פ"ב וזה לשונו: "ויקהל משה וכו' (שמות לב, א) שמשוה היה מאסף ומיחד ומקשר את עצמו עם כל ישראל, אפילו עם הפחות שבפחותים. וזה פירוש (תהלים ג, ד) כולו סג יחידו אפילו כשאני רואה אחד מישראל, שסג מכל וכל מהקב"ה, אף על פי כן צריך אני שנהיה יחידו צריך לייחד ולקשר עמו, כמו שעשה משה"].

איתא במסכת יומא (פח, ב) ואמר רבי חייא אמר רבי יוחנן אפילו בשביל צדיק אחד העולם מתקיים שנאמר (משלי י, כה) וצדיק יסוד עולם וכו'. להבין הענין, כי נודע שהבורא ב"ה ברא את כל העולמות בהתורה שהם כ"ב אותיות התורה וכו' והצדיק האמיתי צריך לקשר את עצמו עם כל המדרגות אפילו עם מדרגות התחתונים שהוא במקום הבחירה שהוא בחינת ת"ו ולקשר את עצמו עמהם במדרגה אחר מדרגה בסוד תשר"ק עד אות א' שהוא אלופו של עולם

מה מברכים על גרנולה

תיאור הגרנולה

ה'גרנולה' משמשת כתחליף או כתוספת לארוחת בוקר, והיא תערובת של מיני דגנים הנחשבים למזון צמחוני בריא וטבעי, מבוסס על פתיתי שיבולת שועל קלויים, ומכיל בתוכו כל מיני זרעונים קטניות אגוזים ופירות מתוקים מייבשים בתוספת דבש וסוכר. ועל פי הרוב נאכל בתוספות יוגורט או חלב או מיץ תפוזים.

כאמור, עיקר הגרנולה מבוסס על פתיתי שיבולת שועל, בהם התוספות והמרכיבים המעורבים הם אינה זהה לכל ייצור ומשתנים מידי פעם. כל מפעל מערב בגרנולה מיני תוספות שונות כפי שיקול דעתו, ויש מפעלים שמייצרים כמה ייצורים ובכל ייצור משנים מיני המרכיבים שבו. וגם הכמות של השיבולת שועל אינו זהה תמיד בכל ייצור, יש שהשיבולת שועל היא רוב לעומת התוספות, ויש שהתוספות הם רוב לעומת השיבולת שועל. וגם התהליך של השיבולת שועל עצמו משתנה, אצל רוב המפעלים אין גרגירי הגרנולה עוברים תהליך בישול קודם הקלייה רק עוברים תהליך חימום בחום, או עוברים תהליך ריכוך באדי מים, ויש מפעל אחד (D&B) שגם מבשל את גרגירי הגרנולה לפני קלייתם בתנור.

הנדונים בגרנולה

ישנם כמה דברים לדון לגבי ברכת הגרנולה; א. איזה ברכה-ראשונה מברכים על פתיתי השיבולת שועל, שהכל או אדמה או מזונות. ב. איזה ברכה אחרונה מברכים על פתיתי השיבולת שועל, בורא נפשות רבות או מעין ג'. ג. האם מברכים ברכה מיוחדת על השיבולת שועל וברכה מיוחדת על התוספות, או שמברכים ברכה אחת על כולם, ואם השיבולת שועל מועט כלפי שאר התוספות האם נטפל כלפיהם. ד. כשאוכלים עם יוגורט או חלב, האם מברכים גם עליהם.

ברכה ראשונה על פתיתי שובולת שועל

בשולחן ערוך (סי' רח) מבואר שיתכן לברך על 'חמשת מיני דגן' ד' ברכות; אדמה, שהכל, מזונות, המוציא. כדלהלן: האוכל גרגיר דגן שלם כמות שהוא, הן גרגיר חי הראוי לאכילה והן גרגיר מבושל שהוא שלם ואינו קלוף, ברכתו בורא פרי האדמה כשאר פירות וירקות הגדלים מן האדמה (שם סי' ד) - נטחן גרגיר הדגן דק דק עד שנאבד ממנו צורתו ונעשה קמח, ברכתו שהכל, כשאר פירות המרוסקים (שם סי' ה) - עשה מן הקמח עיסה ובישלו בקדירה, הרי זה תבשיל ותיקנו חז"ל מחמת חשיבותו לברך עליו בורא מיני מזונות (שם סי' ו), ואפילו לא עשה עיסה מקמח אלא שבישל גרגירי דגנים קלופים ונתדבקו ביחד הרי זה נקרא תבשיל וברכתו בורא מיני מזונות, ולא עוד אלא אפילו אם בישל גרגירי דגנים שבורים שלא נתדבקו זה בזה מברך עליהם מזונות, דכיון שהם שבורים הבישול

פועל בהם ונקראים תבשיל (שם סי' ו ומשנ"ב סק"ג טו). - עשה מן הקמח עיסת לחם ואפוא בתנור מברך המוציא.

ולפי זה נבדון דידן לגבי פתיתי שובולת שועל של גרנולה, פשוט שאין מברכים עליהם שהכל, שהרי לא נטחנו דק דק כקמח, וניכר עדיין עליהם צורת הפרי, כפי שכתב הפרי מגדים (א"א סק"ב) דדוקא אם נטחן קמח ממש חשוב שאין ניכר צורת הפרי. - ולכן אלו שעוברים תהליך של בישול גמור קודם הקלייה ברכתם בורא מיני מזונות, כדון גרגרים שבורים שנתבשלו. ואצל רוב ככל המפעלים שאין עוברים תהליך בישול גמור במים, רק בישול בחום או באדי מים ברכתם בורא פרי האדמה, שבישול בחום ובאדי מים אינו נחשב כמעשה קדירה, כפי שמצינו בכמה מקומות שחתיכה שמונחת בתוך הקדירה מחוץ לרוטב אינו נחשב כבישול אלא כצליה הגם שיש הבל בתוך הקדירה (עי' סי' קסח סי"ג ויד" סי' צב סי"ב). **ובשו"ת אור לציון** (פמ"ו סעי' מג) כתב לברך עליהם בורא מיני מזונות על פתיתי גרנולה, אבל דעת רוב הפוסקים כפי שכתבנו (עי' וה"ב בירורים סי' כז, וכו' בשאר אחרונים).

ברכה אחרונה על הנ"ל

כפי האמור נמצא, שרוב גרעיני שובולת שועל של הגרנולה דינם כגרגירי דגן שאינו מבושל, **ובשולחן ערוך** (שם סי' ט) מובא מחלוקת איזה ברכה אחרונה מברכים על דגן כזה: לשיטת הרמב"ם מברכים בורא נפשות כיון שאינו תבשיל, וממילא אין בזה חשיבות של שבעת המינים. ולשיטת התוספות יש ספק אם צריכים לברך מעין שלש מחמת חשיבות של שבעת המינים, ובמקום 'על המחיה' נטו לומר 'על האדמה ועל פרי האדמה', ולמעשה כתבו שנכון שלא לאכול גרגירי דגן קלוי רק בתוך הסעודה כדי לפטרו בברכת המזון. - להלכה סתם המחבר בדיעה הראשונה כשיטת הרמב"ם, וכן כתב המשנה ברורה (סק"ח) שמי שאכל מהם שלא בתוך הסעודה יברך אחריהם בורא נפשות כי כן היא מעיקר הדין.

אמנם משמע מדברי השולחן ערוך שאף שההלכה כשיטת הרמב"ם אין זה משנת חכמים, וראוי להדר שלא לאכול מהם כשיעור המצריך ברכה אחרונה כדי שלא להיכנס לספק ברכה. **ובכף החיים** (סק"ל) נתן עצה שיכול לאכול דבר שברכתו ודאי בורא נפשות ודבר שברכתו ודאי ואז יפטור ממה נפשך. ואף **שהקצות השולחן** (סי' מח סק"ג) כתב שאין תקנה לאכול כזית מיני מזונות לברך על המחיה, כיון שצריך לברך בנוסח 'על האדמה ועל פרי האדמה'. נראה כסברת הכף החיים היא דעל המחיה פוטר בדיעבד דגן שלם כמו שפוטרו יין ותמרים שהוא בכלל מידי דזין (עי' שו"ע סי"ז ומשנ"ב סקע"ה).

ואם יש הרבה תוספות בגרנולה וכתוצאה מכך נמצא שאינו אוכל מפתיתי השיבולת שועל וגרעיני חיטה כשיעור כזית בכדי אכילת פרס, אין צריך לברך על המחיה רק

האם מראה 'שחור' הוא 'אדום'

דבר שהיה אדום ונהפך לשחור אומרים שנשאר בו גוון האדמימות, אבל דבר שצריך להיות שחור אין דינו כאדום. וכן משמע **בגמרא** (ב' דרק 'שחור כדיו נידון כאדום ולא כל סוגי שחורות, שרק סוג שחורות כדיו נובע מריכוז חוזק האדמימות.

אמנם **בשו"ת חתם סופר** (יד"ד סי' רנו) מצינו גם שיתכן אדום שיש בו דין שחור, שכתב להכשיר סת"ם שכתב בדיו שחור ונכחה מראיתו ונעשה ברזין כעין אדמדם, לפי שכך היא טבע הדיו כשיזיקין שיהיה מראיתו ויתהפך קצת כעין אדמדם ולא אדום ממש. והביאו **המשנה ברורה** (ל"ב סי' ק"א כח).

והנה לפי הנ"ל צריך ביאור למה בפרה אדומה אין אומרים שהשערות שהיו אדומות ונשחרו חשוב כאדום. וצריך לומר שיש בזה גזירת הכתוב 'אדומה תמימה' שצריך אדום טהור בלי שום ליקוי והתעבות של שחורות. וגם **בהלכות טריפות** (יד"ד סי' לח ט"ד) מצינו כעין חילוק זה, דריאה שיש לה מראה שחור פסולה, וריאה שיש לה מראה אדום כשרה, דרק ריאה שחורה בא מליקוי, והליקוי הוא זה שפטרין.

ויש להוסיף, שאף שהחתם סופר קרא למראה ברזין אדום, וכן מצינו בעוד הרבה מקומות שצבע ברזין נידון כאדום, מכל מקום כשם שבשחור אין כל שחורות נידון כאדום, כך בברזין אין כל ברזין נידון כאדום, כפי שמבאר **בפתחי תשובה** (יד"ד סי' קפח סק"א) בשם **הסדרי טהרה**. וכן מבואר **במשנה ברורה** (סי' תרמח סט"ז) שמראה נקודה אדומה על אתרוג היא מראה פסולה, ואילו מראה כאהינא סומקא שהיא מראה חום כשר (עי' רש"י סוכה לה:).

מצות פרה אדומה שתהא 'אדומה תמימה', ופירש **רש"י בחומש** (במדבר ב' ט) 'תמימה' - שאם היו בה שתי שערות שחורות פסולה (וכמובא במשנה פרה פ"ב מ"ה). וכתב **הרא"ם** שבאמת כל צבע שאינו אדום פוסל בפרה אדומה, ורש"י נקט שחור שזה דבר המצוי להיות, כמובא **במשניות פרה** (שם פ"א מ"א) שאין ממתנינים לפרה שתזדקן שמא תשחיר, שהדרך היא שעם הזמן משתנה גוון מראיתה והאדמימות נהפך לשחורות.

והנה לגבי כמה הלכות מצינו שגוון שחור נידון כאדום, ולגבי כמה הלכות מצינו שאין נידון כאדום; **בגמרא נדה** (ט"ו) אמרו שדם שחור דינו כדם אדום, דשחור אדום הוא אלא שלקה. וכן **בגמרא סוכה** (ג:) לגבי ענבי הדס, אמרו דענבים שחורים פוסלים את ההדס כדון ענבים אדומים, דשחור אדום הוא. וכן הביא **הבית יוסף** (אר"ח סי' ערב ס"ד) את שיטת **הרמב"ן** (ב"ב צ"ד ד"ה חמר) שפוסל יין לבן לקידוש לפי שאינו אדום, ומכשיר יין כושי מטעם דשחור אדום הוא.

ואילו לענין כתיבת סת"ם קיימא לן שצריך דיו שחור וצבע אדום פסול (אר"ח סי' לב ס"ג). וכן צבע הרצועות צריך להיות שחור ולא אדום (סי' לג ס"ג), הרי שאין השחור נידון כאדום.

ויש לומר דבמקומות שצריך דין 'אדום' יכול שחור להתחשב בכלל אדום, אבל במקום שצריך 'שחור' אין אדום בכלל שחור. ואפשר להסביר הדברים על פי מה שכתב **הרמב"ם בפירוש המשניות** (נדה פ"ב מ"ז) שכאשר האדמימות מתעבה ומתחזק נעשה מראה שחור, כי השחורות היא קיבוץ מחוזק האדמימות. ולכן רק

בורא נפשות בלבד (כמבואר במשנ"ב סקמ"ח).

הברכה על התוספות

והנה כל זה לגבי פתיתי השיבולת שועל עצמם, אך לגבי התוספות של הגרנולה שלפעמים יש ביניהם שברכתם שהכל או העץ, יש לדון האם צריכים לברך עליהם בנפרד. דלכאורה בזה לא שייך הכלל של כל שיש בו חמשת המינים נעשה הוא העיקר והכל טפלין לו, דזהו רק בברכת מזונות ולא בדגן שברכתו אדמה (כמבואר בשע"צ סק"ז). ובאנו בזה למחלוקת הפוסקים בכל תערובת פירות של שני מינים אם מברכים על הרוב או על כל אחד לעצמו, דלשיטת הדרך החיים מברכים על כל התערובת כברכת הרוב, ולשיטת החיי אדם מברכים על כל מין ומין, **ובמשנה ברורה** (ביה"ל רס"י רב) לאחר שהביא דבריהם הכריע לברך ברכת הרוב, ואילו לשיטת **השולחן ערוך הרב** (סי' רד סי"ז) יש לברך על כל מין ומין לעצמו.

אמנם למעשה נראה שבנידון דידן כיון שהיא תערובת העשוי מפתיתים קטנים שקשה להפרידם זה מזה ולאכול כל אחד בנפרד, ואדרבה היא בא כן בשביל לאכול את הכל ביחד, ולשם זה נקרא בשם אחד 'גרנולה',

נקרא הכל תערובת אחת ועולה הכל לברכה אחת, וגם החיי אדם והשולחן ערוך מודים שיש לברך רק בורא פרי האדמה על השבולת שועל (ועי' שער התערובת לפמ"ג ח"ג פ"ג).

ונראה עוד דהגם שהרבה פעמים פתיתי השבולת שועל הם מעט לעומת שאר התוספות, נטפל הכל אל הפתיתי שובולת שועל גם אם זה המועט, כפי שפסק **המשנה ברורה** (סי' ריב סק"א) דאם המועט היא חשוב נטפל הרוב אליו, ואצל הגרנולה העיקר היא תמיד הפתיתי שובולת שועל והשאר הם תוספות שמרכיבים אליהם (וכן מצינו לענין יין קונדיטין במשנ"ב סי' רב סק"ו, ולענין שמן איגרון שם סק"א).

נאכל בתוספת משקה

אם אוכל את הגרנולה בתוספת יוגורט וחלב; אזי אם לוקח כמות קטנה של חלב או יוגורט ומערבו עם גרעיני הגרנולה בשביל להטעים את הגרנולה, מברך על הגרנולה ופוטרו את החלב. אבל אם לוקח גביע יוגורט או כוס חלב ושם בתוך זה גרנולה, וכמות החלב או היוגורט הוא יותר ממה שנדרש בשביל להטעים את הגרנולה, צריך לברך שתי ברכות על הגרנולה בורא פרי האדמה ועל החלב שהכל (עיי' ריב משנ"ב סק"ה).

רבי יצחק בן מוהרנ"ת (ג)

ידידו ר' יעקב

ר' יצחק נתעורר לנסוע לארץ ישראל על ידי חברו וידידו הנאמן ר' יעקב טייטלבוים, והוא אשר הבטיח לו שאם יקבע עצמו בארץ ישראל לעבודת ה', אזי יעשה כל מה שביכולתו לקבץ עבורו סכום הגון מאנשי" ולשלוח לו בכל פעם, כדי שיוכל לשבת שם על התורה ועל העבודה.

כמוזכר כמה פעמים במכתביו של ר' יצחק מארץ ישראל, שמחזיק לו טובה על זה. ולדוגמה, ראה במכתב ד' שכתב: "ורב שלום לידידי חברי הנעים הנגיד המופלא הר' יעקב טייטלבוים ז"ל, לא אוכל למנוע הטוב ממך וכמעט אין שעה אשר לא אזכירך לטוב, כי דבוק בלבי אהבתך לאשר היו לך חלק רב לזכותינו לבוא הנה, ולזכות אותי בטוב אמיתי כזה. יהי ה' עמך בכל דרכיך לזכות אותך וכל יוציא חלצוך וחתנך לטוב לכם כל הימים מעתה ולנצח אכ"ר, אוהבך תמים". וכן כתב אודותיו במכתב ו': "כי הוא היה עיקר ממחזקי נפשי לבוא הנה, ומה מאוד גדול זכותו בזה".

את דיאי ה' יכבדו

בהגיע ר' יצחק לארץ ישראל, לעיר הקודש צפת תובב"א, נתכבד בכבוד גדול, ויצאו לקראתו אנשים רבים מיושבי העיר, לקבל פניו באהבה. כמסופר במכתבו (סי' ד) וז"ל: "בחסדי ה' קיבלו אותי פה בכבוד גדול, והרבה אנשים יצאו לקראתי. ומעתה באי עד מעת לעת לאחריו לא נחתי, מאשר באו כמה מכובדים לקבל פנים, הכל באהבה רבה, ובירכו אותי וכו'. וכבוד הגביר המופלא הר' חיים ליב מקאמיניץ וכו' באי תיכף למקומי ונתן לי שלום באהבה, כי הוא בתולה מעיר מאהליב, ואהבתו עדיין תקוע בלבו לאהבת כבוד אאמו"ר זלה"ה, ובפרט לכבוד זקני הקדושה הר' דוד צבי זלה"ה".

וכ"כ שם עוד (בסי' ה) וז"ל: "והיה לנו שבת של שמחה בבית הר' מאיר [מטעפליק, מתלמידי מוהרנ"ת ז"ל] ושלחו לי משקה מכמה אנשים מכובדים, ובפרט מהכולל, והבית היה מלא אנשים כל היום שבת קודש".

מכתבי קודש

במשך הזמן אשר דר ר' יצחק בעיה"ק צפת, יחד עם אשתו השלישית הרבנית דאבריש, כתב כמה וכמה מכתבים לבניו ר' דוד צבי ור' מיכל, ולידידו רבי נחמן מטולטשין ז"ל. ונדפסו בסוף ספר עלים לתרופה, ויש שם אוצרי אוצרות של חיזוק ויראת ה' טהורה.

"מה טוב ומה נעים ישיבת הארץ הקדושה הזאת"

ונזכיר רק מכתב אחד שכותב אודות חביבות ארץ הקודש, וז"ל במכתב ד':

"מה אומר לכם בני, מה טוב ומה נעים ישיבת הארץ הקדושה הזאת, ואין יכולים לשער זאת. ויש כמה שעות שאני מוכרח לקיים העצה הקדושה של 'פן ירסו'. ה' ימיה בעזרי שאזכה להיטיב דרכי בקדושה לאורך ימי ושנים טובות אמן כן יהי רצון. דירה עדיין אין לי, ולעת עתה מתאכסן אנכי אצל ידידינו האהוב הרב מאיר גרו יאיר. ושכרתי דירה לפי שעה לישון שמה, והחלונות שלי פתוחים נגד ציון הקדוש של הצדיק התנא הקדוש הרב שמעון בן יוחאי, אשר רואה אנכי כעת גם כן הציון הקדוש שלו זכותו יגן עלינו... דברי אביכם ואוהבכם, השש ושמה בכל לב ונפש בכל עת ורגע אשר זכיתי לבוא הנה, ומברך אתכם בכל טוב רוחני וגשמי לטוב לכם כל הימים, אמן כן יהי רצון".

ריח טהרה

וביצר הרע [שהחמימות הזו שעלולה היתה לתת כח לסט"א, הולכת להקב"ה והופכת לקדושה ממש], וזה הנקרא 'טהרה' - שמטהר את היצר הרע [היינו שאת היצר הרע עצמו מטהרין בזה שהופכים את חמימותו לעבודת ה']. וזה מעלה ריח לפני השי"ת, ע"כ.

ומסיים השם משמואל: "כמו שברוחניות, כן נמי גורם חיזוק חוש הריח גם בגשמיות". ע"כ.

והוא הסבר טוב לקשר בין ריח הטהרה לריח הפירות, שכל דבר בגשמיות יש לו שורש ברוחניות.

כתב רביה"ק: "וכשישמור את הברית, זוכה לבחי' תפילה כנ"ל, וזוכה לבחי' תהילתי אחטום לך". ע"כ.

והביאור בזה כדברי רביה"ק שם, שכל עיקר ענין התפילה הוא קשר ודבקות בהשי"ת, וממילא כשישמור את הברית יזכה לתפילה, שהיא עיקר כלי זיינו של משיח, וזה מקבלין ע"י בחי' יוסף, היינו שמירת הברית, כמו שכתוב 'חגור חרבך' היא התפילה 'על ירך' הוא שמירת הברית. ותפילתו של משיח היא בחי' תהילתי אחטום לך - ענין הריח [חוטם], ריח טוב, כנאמר אצל משיח 'והריחו ביראת ה'". וריח מרמז על טהרה, שמירת הברית.

ואכן מצינו בחז"ל הפלגות נוראות על הריח הטוב של יוסף הצדיק, וכמוכב במדרש זוטא (שיר השירים פרשה א) על הפסוק 'לריח שמניך טובים', שכאשר הלך משה לחפש את ארונו של יוסף, מצא אותו לפי ריח של גן עדן שהיה עולה ממנו למרוחק. ע"כ.

כלומר, כי הקדושה והשמירת הברית של יוסף צדיקא חדרה דרך ארון הזהב או האבן המכוסה היטב ויצאה החוצה, ובכל מקום שהיה ארונו של יוסף נמצא, שם היה ריח טוב.

ועיין עוד בדברי רביה"ק שם שיוסף קיבל את בחי' התפילה מיעקב אבינו, ואמנם המדרש מוסיף שם וז"ל: וכן אתה מוצא ביצחק כשנשק ליעקב, הוא אומר 'זיח את ריח בגדיו, ויאמר ראה ריח בני כריח שדה' (בראשית כו ז), מלמד שהיה ריח יעקב ניכר, ע"כ.

וכאשר השי"ת יסיר מעמנו את כל הזוהמא, ויסלק מעמנו לגמרי את היצר הרע, ויקיים בנו 'זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליתם אטרה אתכם' - לאחר מכן יקיים בנו 'זאת רוחי אתן בקרבכם, ועשיתי את אשר בתוקותי תלכו ואת משפטי תעשו', שישרה עלינו את רוח קדשו. כי העוונות של פגם הברית רח"ל הם המסכים המבדילים בינינו לבין הקב"ה, כי ברית הוא קשר, ומה שהאדם אוהב יותר בשמירת הברית הוא מקושר יותר להשי"ת.

מלפנים היה ריח התפוחים חזק מאד, וזכרנו שכשהיו מונחים התפוחים על השולחן היה הריח הטוב שלהם מורגש היטב ברחבי הבית. וככל שנוקפים הימים מתקלקל ומתמעט הריח, כי הבריאה מתקלקלת.

וכלשון רביה"ק בליקוטי מוהר"ן (סוף תורה ב): "כי עיקר הריח תלוי בטהרה, כמו שאמר חז"ל (סוטה מה). משבטלה הטהרה בטלה הריח, כמבואר מעשה בגמרא (שם מט). שאמר ריחא דחנוניא אני מריח, אמר ליה בני טהרה יש בך".

והמעשה במילואו בלשון הגמרא הוא: "רב הונא אשכח תומרטא דחינוניא, שקלה כרכה בסודריה. אתא רבה בריה, אמר ליה: מורחינא ריחא דחינוניא, אמר ליה: בני, טהרה יש בך".

[רב הונא מצא תמרה ממין התמרים השמינים שיש בהן ריח טוב, הנקראים 'חינוניא', נטל את התמרה ועטף אותה בבגד, בא רבה בנו והרגיש את הריח של התמר למרות שהיה עטוף בבגד, אמר רבה לאביו: מריח אני ריח של אותו תמר הנקרא 'חינוניא', אמר לו אביו: בני, טהרה יש בך].

ופירש רש"י: "בני, טהרה יש בך, לפיכך מריחה לך ולא בטל הריח מאצלך". ע"כ.

והיינו, כי מי שאוחז בשמירת הברית לא נפגם ריחו, כדברי רבינו.

אמנם, דבר זה עדיין אומר דרשני ואינו מובן כל צרכו, כי הרי ריח הטהרה של שמירת הברית הוא ריח רוחני, מעין ריח של גן עדן, והוא ענין שונה לגמרי מהריח הפשוט הגשמי של פירות.

ומצאתי הסבר נפלא לזה על פי דברי ה"שם משמואל" (ויקהל תרע"ג), וזלה"ק: "רב הונא אשכח תומרטא דחינוניא, שקלה כרכה בסודרא, אתא רבה בריה, אל' מורחינא ריחא דחינוניא, אל' בני טהרה יש בך. והטעם דריח תלוי בטהרה, יש לומר על פי דברי הש"ס עירובין (כ"א) דרש רבא, מאי דכתיב 'הדודאים נתנו ריח', אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא. ובדאי [קשה הרי כל נקודה של התגברות בשמירת הברית מעלה ריח טוב וא"כ] מה נקט בחורי ישראל [דוקא], היינו משום שבעודם בימי המבחנות, יצר הרע של חטאינו רודף אחריהם, [וכשהשי"ת עוררם] והם מתגברים עליו [נעשה מזה עצמו דבקות והתלהבות דקדושה, וזה מעלה ריח טוב מאד לפני הקב"ה, שנטלו את הטומאה והפכו אותה לקדושה], ובכח יצר הרע זה עודם מתתקפים בעבודת ה' [כלומר לא רק שמכניעים את היצר הרע, אלא אדרבה את כח תבערת היצר הם מכניסים בעבודת ה' וע"ז] הם מתגברים יותר ויותר בעבודתו ית"ש] ובזה הם מתקנים את היצר הרע ומטהרין אותו, ומכניסין אותו לקדושה, ומקיימין [בכל לבבך] - בשני יצירי', ביצר הטוב

המשך מעמוד א'

בקריאת פרשה זו ניתנה לנו המתנה הזאת שנוכל על ידה להשיג וליישב בדתנו באופן סגולי איך לא סותרים שני הפכים בנושא אחד, ושתיהם יעלו בקנה אחד בשלמות.

נבקש ונתחנן בלבנו לפני ה' שיטהרנו מזוהמת הנחש הקדמוני, שהכניס בנו את הארס לרצות להביץ על פי שכלנו ולקבוע הכל לפי מה שנראה בעינינו. אלא נזכה לאמונה טהורה, שכוחה היא לנהל את האדם בדרך הישרה גם כאשר זה נראה כל כך סותר ומוגזל, והיא שתיבא אותנו למחוז חפצינו הנצחי בשלום ובתשובה שלימה באמת.

<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה ר' נתן יוסף אמיני שליט"א</p> <p>לדגל ארסי בני</p> <p>עב"ג תורה אחרון דב נ"ו</p> <p>בהר"ה ר' שמואל בלוי שליט"א</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p> <p>בדרך רביה"ק ויע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה ר' יהודה אייזנבאך שליט"א</p> <p>לדגל הולדת הבן</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה ר' דוד הורביץ שליט"א</p> <p>לדגל נישוא בני</p> <p>עב"ג בשעת"ס</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p> <p>בדרך רביה"ק ויע"א</p>
<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה ששה וויסטיין הי"ו</p> <p>לדגל הולדת הבן</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה סרדכי יצחק חיים הי"ו</p> <p>לדגל הולדת הבן</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה נחמן אפל הי"ו</p> <p>לדגל הולדת הבן</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>
<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה חיים סאיר פישר הי"ו</p> <p>לדגל הולדת הבת</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה שמעון הרשלה הי"ו</p> <p>לדגל הולדת הבן</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להר"ה ישעיה הורביץ הי"ו</p> <p>לדגל הולדת הבת</p> <p>יה"ד שיובה לגמול לטורה לחופה</p> <p>ולמעש"ט ולרוב נחת דקדושה</p>